

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens III. & IV. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas
Missalis

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Defectu Panis. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39964

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. II. De Defectibus Materiae.

I. Rubr. pag. 152. & Gavant. ibid. col. 1. lit. a *Sit coram Sacerdote, &c.*) Materia consecranda juxta dispositionem hujus Rubricæ, & mentem omnium Doctorum, debet esse Sacrificanti moraliter præfens, ita ut consecrata non censeatur, si non sit coram Sacerdote, sed à tergo, aut post interjectum parietem, aut sub mappa, vel Corporali latens, aut magno intervallo distans; quia in his casibus non verificarentur illa pronominæ demonstrativa, quæ habentur in formulis utriusque Consecrationis: *Hoc est Corpus meum; Hic est Calix, &c.* Hinc tamen non

fit, ut materia consecranda præ manibus teneri debeat, nec est necesse, ut sonus verborum ad eam perveniat, neque ut actus videatur, quia Hostiæ consecratæ in Pyxide clausa super Corporali existente valide sunt consecratæ, quamvis juxta Rubricas debeat Sacerdos aperire Pyxidem, in qua Particula consecrandæ posita sunt, & dum sit oblatio, & dum verba Consecrationis profertur. S. Thomas in 4. dist. 2. quæst. 8. art. 1. Bonacina disp. 4. quæst. 8. punct. 6. Layman lib. 5. tract. 4. cap. 2. sect. 7. Wiggers de Sacram. quæst. 74. art. 2. dub. 1.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. III. De Defectu Panis.

I. Gavant. pag. 152. col. 1. lit. b *Vult esse triticeum, &c.*) Ceriſſimum est, panem, qui est materia consecranda in Sacrificio Eucharistico, debere esse triticeum, non solum ex necessitate præcepti, sed etiam ex necessitate Sacramenti, ita ut in alia materia facta Consecratio irrita sit: ideoque panis, qui conficitur ex leguminibus, ut pilis, fabis, lentibus, & aliis similibus, non est materia idonea ad consecrandum Corpus Christi; sic etiam panis, qui conficitur ex fructibus arborum, ut ex amygdalis, castaneis, glandibus, neque etiam ille, qui fit ex hordeo, oriza, milio, &c. est materia apta hujus Sacramenti, sed is solus est idoneus ad consecrandum, qui conficitur ex tritico: constat enim, Christum Dominum in pane triticeo Sacrificium celebrasse, & Sacramentum Eucharisticum instituisse. Panis autem iste triticeus debet esse coctus per modum assationis, ut in forno, aut intra calidi ferri laminas, sicut modò coquantur Hostiæ, quæ consecrantur, aut alio simili modo;

unde cruda pasta, vel etiam friza, aut elixa in aquis, non est materia apta Sacramenti: rurſus pasta butyro, lacte, oleo, aqua rosacea, vel simili non elementari liquore subacta, & tosta, non est pariter materia idonea hujus Sacramenti, quia tales pastæ, non sunt verò, & propriè panis usualis, sed aliud quoddam obsonii genus, quocumque nomine illud appelletur. Wiggers *suprà loc. cit.* Layman *suprà loc. cit. cap. 2. assert. 3.* Bonacina disp. 4. quæst. 2. punct. 1. num. 3. Hostia rubea, qua epistolas solemus sigillare, admixta scilicet cinnabrio, est materia dubia, & multorum judicio invalida, quia per illam mixtionem alteratur notabiliter, & extrahitur à ratione panis usualis; quando autem materia est verè dubia, sicut est panis admixtus cum granis alterius generis in magna quantitate, ita ut dubitetur, utrum possit censei panis verè triticeus, tunc non licet ea uti, sed potius à Sacrificio est abstinendum, undecumque illud dubium oritur, sive ex permixtione eorum, quibus constat, sive

sive ex corruptione, quia panis corruptus substantialiter non est apta materia ad validam Consecrationem.

II. Gavant. pag. 152. col. 2. lit. c. *Sed quid si panis confectus sit ex amylo, &c.* Licet amyllum ex tritico fiat, tamen triticum illud arte, & longa in aquis maceratione solvitur in lacteum quemdam humorem, & postea vehementi calore Solis, aut ignis exsiccatur; ita ut perdat propriam rationem farinae triticeae, ut ex sapore, odore, & aliis accidentibus facile colligitur, & consequenter perdit aptitudinem, ut ex illo panis triticeus conficiatur, unde talis panis ex amylo confectus non est materia apta ad consecrandum, D. Thom. part. 3. quest. 24. art. 3. ad 4. & alii communiter.

III. Gavant. post Rubr. n. 3. pag. 153. col. 1. lit. c. *In fermentato nunquam licet apud Latinos, &c.* Certum est de fide, utrumque panem, tum azymum, tum fermentatum, sufficere ad valorem Consecrationis, quia uterque est verè panis triticeus, consequenter mixtio fermenti nec per se est necessaria, neque contraria validitati Consecrationis panis. Illaesa igitur fide, & materia Sacramenti, Latini azymum, Graeci fermentatum usurpant; suus igitur utriusque usus permitti debet, quod quidem Anno 1439, in Concilio Florentino, cui tam ipsi Graeci, quam Latini subscripserunt, statutum fuit his verbis: *Definimus insuper, in azymo sive fermentato pane triticeo, Corpus Christi veraciter confici; Sacerdotesque in alterutro ipsam Domini Corpus conficere debere, unumquamque scilicet juxta suae Ecclesiae Occidentalis, seu Orientalis consuetudinem.* Constat etiam hoc ex Concilio Tridentino Sess. 13. & ex cap. *Ad abolendum, de Haereticis*; item ex Epistola Leonis IX. ad Michaelem Cerularium, in qua declarat Summus Pontifex, controversiam de pane azymo, vel fermentato, fidem non spectare, sed meram disciplinam, quae varia esse potest pro varietate locorum, &

personarum, integra semper, & illaesa remanente Fide.

Ritus consecrandi in pane azymo, ut diximus, viget apud Latinos, qui quidem est magis conveniens, ut docet D. Thomas in 3. part. quest. 7. artic. 4. & omnes Doctores Latini, insistentes facto Christi, qui verè consecravit in pane azymo, instituit enim, & confecit Sacramentum prima die azymorum; quod tamen negant Graeci, opinantes, Christum anticipasse esum agni Pa'chalis una die ante tempus in lege praescriptum, & idcirco putant adhibuisse panem fermentatum. Ceterum, juxta communioem, & probabiliorem sententiam, Christus non anticipavit esum agni, voluit enim etiam in esu agni legem perfecte implere, unde verisimile non est, contra legem anticipasse tempus; & esto anticipasset, probabilius est, manducasse agnum cum pane azymo juxta legis praescriptum. Sed quidquid sit de diversis opinionibus, quas sectantur Latini, & Graeci, circa praedictum Christi factum, certum est, omnes nedum licite posse, sed etiam teneri, sub praescripto suae propriae Ecclesiae Ritum respectivè servare; consequenter Graeci in fermentato, & Latini tenentur consecrare in azymo, sub poena peccati mortalis; tum quia hoc expresse praecipitur à Concilio Florentino in *Literis unionis*, & à Pio V. *Constit. 12.* tum quia unusquisque tenetur sub gravi obligatione suae propriae Ecclesiae servare consuetudinem in re gravi; haec autem consuetudo in utraque Ecclesia ceu gravissima nunc habetur, quamvis antiquitas non fuerit talis obligatio, sed, ut alibi diximus, liber fuerit usus apud utramque Nationem, sive azymi, sive fermentati.

Utrum autem Latini, peregrinantes & transientes per Regiones & loca Graecorum, eorumdem Ritum servare debeant, & è contra Graeci, transientes per loca Latinorum, debeant horum Ritui se accommodare consecrando in azymo, est dubium, quod disce-

patitur à Doctoribus; Ledesma in 4. part. 1. quæst. 15. art. 4. dub. 2. sustinet, debere singulos servare Ritum loci, per quem transeunt, atque ideò Latinos, transeuntes per loca Græcorum, teneri celebrare in fermentato, & è contra Græcos in azymo, in locis Latinorum, & peccare si aliter faciant, quia multi putant, generaliter advenas, & peregrinos obligari ad servandas leges illius loci, per quem transeunt.

Suarez vero disputat 44. sect. 3. Fagundez in præcepta Ecclesie præcept. 3. libr. 2. cap. 2. Silvius, Coninch, & alii, quos citat, & sequitur noster Diane part. 3. tract. 6. resol. 99. docent, liberum cuique esse, unum vel alterum Ritum servare, & se conformare Ritibus & consuetudinibus locorum, per quæ transeunt.

Vasquez vero in 3. part. disput. 174. cap. 3. & Averfa quæst. 2. sect. 4. in ea versantur sententia, quòd tam Græci, quàm Latini peregrinantes, semper & ubique servare tenentur morem suæ Patriæ, & Ecclesie, non verò locorum, per quæ transeunt; & id colligunt ex dispositione Leonis IX. in Epistola citata: quia Rituum novitas & mutatio posset esse causa committendi defectus in Missa, quidquid sit de aliis legibus, & consuetudinibus. Quarti denique supradictus cum distinctione procedit, dicendo, quòd Sacerdos Latinus, quando peregrinando transit per loca & Regiones Græcorum, ubi sunt Tempia Latini Ritus, tenetur in azymo, si eligat celebrare in prædictis Latinorum Templis, & idem è contra docet de Sacerdote Græco, qui peregrinatur in Regionibus Latinorum, in quibus sunt Tempia Græcis concessa, ut possit morem patrium sequi, tunc enim tenentur singuli suum Ritum servare, nec est licitum variare; hanc sententiam tradunt etiam Suarez, Coninch, Averfa, & Diana locis citatis, monentes, non licere Sacerdoti Latino in propria Regione moranti consecrare in fermentato, etiam si celebrare velit in aliqua Ecclesia Græcorum,

quæ ibi existat; similiter nec Græcis in propria Regione existentibus licitum esse celebrare in azymo, etiam si celebrare velint in aliquo Templo Latinorum ibi existente, quia non licet recedere à consuetudine universali propriæ Patriæ. Ita præsertim Coninch, quamvis oppositum doceat Nugus in 3. parte quæst. 74. art. 4. conclus. 6. & quidem, ait Quarti, facilius excusari potest Græcum recedens à more suæ Ecclesie, quæ est patri, quam Latinus à more Ecclesie Latinæ, quæ est caput. Nihilominus Sacerdotes Græci rigorosè adeò suum Ritum servant, ut non solum peregrini, sed etiam incolæ in aliqua Urbe, quando accedunt ad celebrandum in Romanis Basilicis, aliisque Ecclesiis, semper utantur fermentato, nunquam vero azymo; unde, si Sacerdos Latinus se transferat in Græciam, animo perpetuò ibi manens, ubi non haberet proprias Ecclesias, & accederet ad celebrandum in Ecclesiis Græcorum, illi suaderem ad servandum Ritum Latinorum celebrando in azymo; quapropter sententiæ Quarti non adhaerens, docenti, tunc Sacerdotem Latinum teneri celebrare juxta Ritum Ecclesie Græcæ, & Regionis, in qua sedem, & domicilium fixit, quia jam est factum membrum illius novæ Ecclesie; ob hanc enim rationem teneretur etiam servare totum Ritum Græcum in Missæ celebratione.

IV. Gavant. pag. 153. col. 1. lit. f. A consecratione incipiat. Est communis sententia, si Celebrans facta consecratione advertat, Hostiam esse corruptam, aut non esse triticam, remota illa Hostia, & posita alia, præscribit Rubrica superior, quòd faciat oblationem, saltem mente conceptam, & postea incipiat à consecratione, scilicet ab illis verbis: Qui p... quam pateretur, &c. Quam quidem sententiam communem esse adstruit Gavantus. Ex quo autem Rubrica præscribit, in tali casu incipi debere ab illis verbis, qui pridie quam pateretur, non verò ab aliis præcedentibus, nimirum -- Quam oblatio-

1100 tu Deus, &c. quibus subnectuntur illa verba deprecatoria -- *Ut nobis Corpus, & Sanguis fiat dilectissimi Filii tui, &c.* Ex quo, inquam, non jubet Rubrica, reassumenda esse hæc ultima verba in his casibus, optimè insistent Auctores infra allegandi, Ecclesiam Latinam iudicare, validè consecrari Eucharistiam sine illa Oratione, sive absque illis verbis deprecatoriis, quibus petitur, ut Panis oblatus fiat Corpus. & Vinum Sanguis Christi Domini. Neque dici potest: Oratio illa, quæ à Sacerdote pronunciata jam fuerat, moraliter perseverat; in casu siquidem proposito non aderat super aram; & multò minùs super Corporale materia idonea, & apta ad validam Sacramenti consecrationem, non enim aderat, ut supponimus, Panis, seu Hòstia triticea, ad quam verba illa deprecatoria, *ut Panis iste fiat Corpus Christi*, tanquam forma consecrationis referri possent; atque ideò evincitur, illa verba nullo modo esse formam necessariam ad Eucharisticum Sacramentum conficiendum. Auctores, qui ita ratiocinantur, sunt, si non omnes, saltem plures ex illis, qui subsistent, verba, quæ requiruntur tanquam essentialia, & necessaria ad formam consecrationis, esse illa, quæ in consecratione Eucharistice pronunciavit Christus Dominus, videlicet: *Hoc est Corpus meum. Hic est Sanguis meus*, vel: *Calix Sanguinis mei*; non verò preces, sive quæ præcedunt apud Latinos, sive quæ sequuntur apud Græcos, atque Orientales Nationes, quæ, quantum suam habeant ad divinam operam & Spiritus Sancti virtutem impetrandam supra proposita dona, atque religiosè sint retinenda, non tamen sunt necessaria necessitate Sacramenti, ac validæ consecrationis, sed necessitate præcepti, utpote verba in Canone contenta.

Hanc controversiam jam diu ferè sopitam hæc diebus excitavit Antonius Augustinus Toutteè recens illustrator operum S. Cyrilli Hierosolymitani, in tertia ex suis eruditissi-

mis Dissertationibus, quas præmisit suæ editioni operum prædicti S. Patris Cyrilli. Rursum hanc eandem quæstionem novissimè tractavit Petrus le Brun tom. 3. *suarum explanationum pag. 212.* ubi præfati Toutteè opinionem sectatus, acerrimè, & fusiori calamo popugnat, formam Eucharistice perfici non tantum verbis Christi, sed etiam precibus ab Ecclesia institutis, ita ut ex duplici illa forma partiali, & inadæquata, verbis scilicet Christi, & precibus Ecclesie moraliter conjunctis, coalescat forma totalis, & essentialis Eucharistice. Omnem lapidem movit, nihilque omisit laudatus le Brun, ut veri speciem suæ opinioni appingeret. Contra hunc ultimum Auctorem insurrexit P. Bougeant è Societ. Jesu, qui duo opuscula in lucem emisit, & in postremo præsertim sui Adversarii opinionem validis rationum momentis, necnon Sanctorum Patrum auctoritatibus evertit, & profligavit. Contra primum verò ex præfatis Auctoribus doctam exaravit, non minus quàm eruditam, evulgavitque Dissertationem clarissimus vir Josephus Augustinus Orsi Ordinis Prædicatorum. Cæterum communem Latinorum sententiam tuentur Cardinalis Bellarminus *lib. 4. de Eucharistia cap. 14.* necnon Cardinalis Bona *lib. 2. de rebus Liturgiis cap. 13.* & Cardinalis Perronius *in tract. de Eucharistice Sacramento.* Quibus adhaerent Goar ad Liturgiam Chrysostomi *num. 139.* Sixtus Senensis *lib. 6. Bibliotheca Sancta Annotati ne 3.* Gaspar Juvenin *dissert. 4. de Sacramento Eucharistice quest. 3. cap. 2.* & recentissimè Honoratus Tournely in suis prælectionibus Theologicis de Sacramento Eucharistice *art. 8.* Græci quoque ipsi acerrimè propugnant hanc Latinorum sententiam, inter quos recensentur doctissimus Card. Bessarion *lib. de Eucharistia.* Allatius *lib. 3. de perpetua utriusque Ecclesie consensione cap. 25. & exercit. 25. ad historiam Concilii Florentini.* Petrus Arcudius *lib. 3. sua concordia cap. 27.* necnon Nicolaus Comnenus Papadopoli *in suis prænotionibus mystagogicis resp. 5. sect. 1.*

Apud Latinos omnes hæc sententia ita communis fuit, ut tempore Concilii Florentini, cum Græci Latinis suspecti forent circa formam consecrationis Eucharistiæ, quasi verbis Christi eam non perficerent, à Summo Pontifice Eugenio IV. ea de re non semel interrogati, ita catholicè satisfecerunt, ut Pontifex eos tanquam fratres in Fide secum conjunctos compellaverit. Ita narratur in Concilio Florentino sess. 25. Porro, inquit Græci, hoc ita dissolutum est (dubium scilicet, quod propositum ipsis fuerat) sateri nos diximus, per hæc verba transsubstantiari Sacrum Panem, & fieri Corpus Christi: sed postea, quemadmodum & ipsi (Latini) dicitis: jube hæc perfervi per manus S. Angelis tui in sublimi Altare tuum, ita nos quoque oramus dicentes: ut Spiritus Sanctus descendat super nos, & efficiat in nobis Panem hunc pretiosum Corpus Christi sui, & quod in Calice isto est, pretiosum Sanguinem Christi sui, transmutetque ipsa Spiritu Sancto suo, ut fiant Communicantibus in purgationem animæ, in remissionem peccatorum, non fiant in judicium, aut condemnationem nostram. Quibus quidem verbis disertè declararunt Græci, per preces, quas post Christi verba proferunt in divinis mysteriis peragendis, se non postulare, ut simpliciter Panis fiat Corpus Christi, sed ut nobis fiat, hoc est fructum ejus spiritualem percipiamus ad purgationem Animæ, & peccatorum remissionem. Paulo enim post ajunt: De Mysteriis autem fatemur, ea consecrari per Domini voces, licet nos postea invocando dicamus: fiat Corpus, & Sanguis Christi: ut legere est apud Labbæum, & Collartium tom. 13. Concil. edit. Parisiensis pag. 491. & 498.

Hæc omnia confirmantur ex iis, quæ supra allegatus Cardinalis Bellarion expressit in Concilio Florentino, & quæ referuntur à clarissimo Mabillon Musæi Italici tom. 1. pag. 243. qui post relatam illam Græcorum confessionem addit: Confessio hæc non levis est momenti ad persuadendum Græcorum de Eucharistia Fidem, de qua tot & tanta controversia

à Calvinistis nuper excitata sunt. Confessio hæc duas habet partes, nempe, Consecrationem verbis Christi Domini confici, non precibus, quæ post verba sacra fiunt à Græcis; atque in verbis panem & vinum in Christi Corpus & Sanguinem mutari, & transsubstantiari. Et quibus Mabillonii verbis liquet, ipsum quoque accedere communi Latinorum sententia: in hac celebri controversia, cui quidem sententiæ maximum præsidium additur ex Decreto Eugenii IV. Summi Pontificis, seu Instructione Armenorum, in qua hæc leguntur: Forma hujus Sacramenti sunt verba Salvatoris, quibus hoc conficit Sacramentum. Sacerdos enim in persona Christi loquens, hæc conficit Sacramentum, nam ipsorum virtute virtute substantia panis in Corpus Christi, & substantia vini in Sanguinem convertuntur. Hæc laudatus S. P. ut videre est apud Labbæum citatum tom. 13. Conciliorum pag. 347. &c.

Quod si interpretatio Card. Bellarionii, Arcudii, & aliorum Græcorum non placeat, dicendum erit, invocationem prædictam Spiritus Sancti non respicere tempus, quo profertur, sed quod consecrationem antecedit: Ac si Sacerdos tanti mysterii sublimitate extra se raptus, suæque memor fragilitatis, id quod jam factum ex fide credit, quasi efficiendum consideret, ac propterea aret, sit panem hunc pretiosum Corpus Christi sui: Neque enim absurdum videtur, quod jam concessum est, ac si nondum concessum foret, iteratis precibus postulare. Interpretationem hanc pluribus exemplis illustrat doctissimus Renaudotius in Comm. ad Liturgiæ Copticæ S. Basilii pag. 250. In baptismalibus enim Officiis præter orationes prævias, tam ad fontis benedictionem, quam ad exorcismos, reliquasque ceremonias, dicuntur aliquæ etiam prolatis verbis: Ego baptizo, vel secundum ritum Orientalem: baptizetur servus Christi &c. & postuletur à Deo, ut illis, qui Baptismum suscipiunt, gratiam Spiritus Sancti concedat. Id habetur

tur in Rituali Severi pag. 98. Tu Domine
has servos tuos, qui nunc baptizati sunt regene-
rationis lavacro, sanctifica in veritate tua, im-
ple eos gratia Spiritus Sancti tui. Neque id
observatur solummodo in Ritualibus Græcis,
Syris, Copticis, aliisque Orientalium, sed
in Latinis etiam antiquis. Nemo tamen du-
bitat, quin remissio peccatorum, plenitudo
gratiæ, & Spiritus Sancti, in baptismo cel-
lata fuerit. Ita in Officio Chrismatis, etiam
post orationem, quæ formæ rationem ha-
bet, oratur ad obtinendum Spiritum San-
ctum. In Ordinatione similiter ad finem us-
que Officii preces ad Deum fiunt, ut ordi-
natio, non modo gratiam Sanctitatis myste-
rio suo convenientis, sed potestatem, aucto-
ritatemque tribuat, quam per impositionem
manuum, & verba Sacramentalia, jam con-
secutus est. Id etiam patet ex reliquis Sa-
cramentorum Officiis. Non omittendæ hic
videntur preces, quæ ab Ecclesia fiunt in
Agenda Defunctorum, in quibus perspicuum
est, Ecclesiam respicere tempus, quod obi-
tum defuncti immediate præcedit. Nemo
tamen adeo desipuit, ut crederet, Ecclesiam
cautionare, nondum factum esse iudicium,

cum illas fundit preces, non intres in iudi-
cium, &c. Aut posse defunctum ab Inferni
supplicii liberari, cum addit, ne poenas in-
ferni sustineat. Ratio horum est, quia ora-
tiones huiusmodi non rigidè accipiendæ
sunt, quasi vel dubitetur de certitudine pro-
missionum Christi, vel de virtute verborum
Sacramentalium &c. Unica enim, & quasi
indivisa animo concipitur tota actio, quæ
celebrandorum Sacramentorum formam,
orationesque complectitur, verbis tamen,
& ritibus exprimi non nisi successivè potest.
Qui argumentorum contra sententiam hanc
à Toutteé & le Brun allatorum solutionem
videre desiderat, adeat cit. PP. Bougeant,
& Orsium in disert. ab illis editis.

Cæterum cum in pluribus Orientalium
liturgiis, prolatis Christi verbis, populus
immediate fateatur, se credere, verè esse
Corpus Christi, quod à Presbytero conse-
cratum est, ut videri potest apud Renaudo-
cium variis in locis; præsertim tom. 1. pag.
§ 17. perspicuum est, Orientales non crede-
re, invocationem Spiritus Sancti, quæ in il-
lorum Liturgiis subsequitur, necessariam esse
ad valorem Consecrationis.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. IV. De Defectu Vini.

I. Rubric. num. 1. pag. 154. & Gavanti.
ibid. col. 1. lit. n. *Acetum non fit sacramentum*)
Materia Sacramenti Sanguinis, sine qua con-
secratio non potest, est vinum naturale de vite,
quod constat ex perpetua Ecclesie praxi,
quæ Dominum Salvatorem in huius Sacra-
menti Institutione, vino naturali, nempe ex
vite, usum fuisse semper docuit, & credi-
dit; hinc sequitur, liquores ex granis, fe-
cibus vini, aut cerevisiæ, vi ignis elicitos,
aut ex piris, pomis, vel fructibus aliis quam-
vis expressos, item ex aqua, & melle deco-
ctos, non esse materiam aptam, aut sufficien-
tem, consecrationis Sanguinis Domini No-

stri Jesu Christi. Sequitur pariter, acetum,
tamenti ex vino factum fuerit, non esse ma-
teriam Sanguinis, quia non est vinum, sed
vini corruptela. Ita pariter vinum igne di-
stillatum, vulgò Aqua vitæ, non potest va-
lidè consecrari, quia probabilis videtur non
retinere formam vini, sed transmutari in
mixtum nobilius. Quarti part. 3. tit. 4.
dub. 9.

II. Rubrica num. 1. pag. 154. & Gavanti.
ibid. col. 1. lit. o. *De Uvis acerbis &c.*) Li-
quor sive succus ex uvis immaturis expressus,
non est materia apta ad hoc Sacramentum,
quia nondum est vinum, sed omphacium,
Ita-